

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Nașterea ta...

Nașterea ta e un splendid răsărit de soare. În noaptea păcatului tu ne-ai adus prima rază trandafinie a împăcării cu Dumnezeu. Tu ai venit și cu tine a venit și lumina nădejdi.

Nașterea ta e o fermecătoare primăvară. În cruda iarnă a exilului florile virtuților tale primăvăratice ne-au amintit întâia oară paradisul pierdut. Această amintire ca adiere de primăvară a pătruns sufletele și a început să topească gheața adunată în secolii răutății păgâne și ai orgoliului israelit.

Nașterea ta e o dulce chemare. Omul rătăcit nu-și afla calea spre Dumnezeu. Tu ai venit și ai călcat în picioare capul șerpelui

care s'a așezat în drumul împăcării cu Tatăl.

Nașterea ta e un imn măreț. Nimeni dintre oameni n'a lăudat încă așa de vrednic pe Dumnezeu decât tu, neîntunecând privirea ta spre El nimic. Păcatul strămoșesc n'a putut să te despartă de Dumnezeuul tău și al nostru.

Nașterea ta e cea mai frumoasă operă a umilinței. Dumnezeu te-a făcut Regina cerului și ar fi putut să te așeze în palat regal, să-ți dea avuții, putere pământească și frumusețile lumii întregi. Dar El te-a pus în mijlocul unei familii din sângele regal a lui David dar săracă dându-ți toate bogățiile și frumusețile sufle-

tești, ca să vedem și noi că acele sunt numai adevărate și reale.

Nașterea ta e săvârșirea celui dintâiu și cel mai prețios potir. Acesta era de însuși Dumnezeu cizelat și împodobit cu diamantele și perlele virtuților ca să fie locuință vrednică a dulcelui și Mântuitorului Isus.

Să cântăm deci cu credință și cu sfântă convingere cuvintele troparului: „Nașterea ta, de Dumnezeu Născătoare, bucurie a vestit la toată lumea, că din tine a răsărit soarele dreptății, Hristos Dumnezeuul nostru, și deslegând blestemul a dat binecuvântare, și stricând moartea ne-a dăruit nouă viață vecinică.”

I. B.

Cartea.

Și cum sta tolănit în iarbă, sub umbra mărului, privind la vitele care pasc mai la o parte, la câte o frunză îngălbenită desprinzându-se de pe o creangă și câte îi amintea că toamna vine, se gândi că la o mâne, poimâne o să se treziască cu domnul învățator că-i intră pe poartă și-l întreabă că ce gând are cu copilul: „Nu-l dai la școală nici acum?” La gândul ăsta, Badea X se încu-dează, își mai îndeasă căciula pe ceafă: „Ei, d'apoi eu am învățat? Da, ai noștri? Și nu trăiau? Ce să faci cu învățătura? Ia, o vreme perdută și bani aruncați în vânt.”

Cum gândia așa, amărit, iată poștașul ce-l caută cu o scrisoare. Părea cam grea, cu multe peceti și cu multe mărci pe ea. Spunea poștașul că-i din America. El o apucă cu mâinile tremurând, o întoarse și pe o parte și pe alta... Poștașul plecă, și el rămase cu gândurile mai învălmășite ca oricând. Dela cine putea să fie? Se gândi la toate neamurile pe care le avusese. Cine ar fi putut să se ducă în America? O fi Ioan, o fi Gheorghe... parcă tot ei erau cu drumurile în cap. Își amintea ca prin vis de un unchiu, pe atunci era mic de tot, de vre-o patru, cinci anișori, care când dădea pe la ei, pe-acasă, îl ridica în brațe până'n tavan și-l răsfăța aducându-i fel de fel de dulciuri și de jucării, și unchiul acela în America ple-

case. De bunăseama, scrisoarea era dela el. D'apoi la cine să alerge să i-o citească? Cine știe ce i-o fi spunând într'insa? Și o părere de rău mare îi năpădi sufletu: cum de nu știe să citească? Dacă omul la care s'ar duce i-ar altceva, numai ca să-și bată joc de el sau chiar ca să-i facă rău... Se gândi și tot se gândi și-și aduse aminte, că peste câteva sate se află un creștin tare cum se cade, cu inima curată care i-ar ceti-o așa cum e scrisă și care n'ar mai vorbi nimănui despre cele ce stau scrise acolo. Dar durerea de a nu putea singur să citească nu-l mai părăsi.

Și așa gândindu-ne la necazul acestui om, și luând în seamă frământările vieții, marile greutăți pe care le întâmpină fiecare din noi, gândindu-ne la atâta sbucium și la atâtea întrebări pe care ni le punem în nevoia noastră de a ne orienta, spunem că numai cartea poate să ne vorbească

1. de toate câte au fost: ce oameni s'au purtat peste aceste plaiuri, ce chipuri, ce obiceiuri, ce simțiri, ce gânduri aveau, ce limbă vorbeau, origina lor, credință, înfăptuirile lor.

2. de dreptul nostru de a sta aici, de a nu robi, de a munci și a ne bucura de roadele noastre, de a ne bucura de frumusețile țării și de rodnicia ei, de a ne vorbi limba, de a ne avea credința.

3. despre luptele pentru a ne păstra bucata de pământ, de umilințele și victoriile noastre,

de slăbiciunile și virtuțile noastre.

4. despre cum să muncim, cum să ajungem la rezultate mai bune, să ne dea cunoștințe folositoare în orice ramură a muncii noastre.

5. despre legile țării, a comunei, cărora trebuie să ne supunem, cunoscându-ne datoriile și drepturile.

*

Cetind liniștit în casa noastră și mai cerând oamenilor înțelepți deslușiri, ne lămurim, ne orientăm.

*

Dar cartea cărților, îndreptarul vieții, *Sfânta Evanghelie*, mângăierea și speranța, mântuirea și împăcarea noastră?

Paginile ei ne vorbesc, ne încurajează, ne limpezesc gândurile, ne inferbântă inima, ne duc la fapta biruitoare, ne ascute sufletele, ne ridică de-asupra gunoierului vieții, ne cheamă spre rosturi mai înalte. Ne purifică viața, ne disciplinează. Cine soarbe din *Sfânta Evanghelie*, privește la lume cu gânduri înflorite, simte în sine seva dorului de a face bine. Gândurile îi sunt de rob al Domnului, de slugă care trăiește lângă stăpânul A-tot-Puternic și generos.

*

Cartea cea bună ne pune pe calea cea bună. Să nu ne lăsăm copiii fără învățatură și să învețe și cine nu știe încă a ceti și scrie. Nici la sfârșitul vieții nu-i târziu, căci chiar în zilele acelea se pot afla lucruri mântuitoare de suflet.

O. C.

Maica durerilor.

Martiră fără de sânge! Dela Fiul tău ai așteptat toată bucuria și fericirea și chiar prin El ai fost împinsă în marea durerilor! La buna veste ai căzut în extaz; când păstorii s'au închinat și când îngerii au cântat: mărirea ai fost veselă, de venirea magilor te-ai bucurat — atâta a fost totul. Atâta fericire pentru tine.

1. Dar ai pălit la profetia dureroasă a lui Simon. 2. Sufletul tău s'a umplut de „vai“ dureros, când fugind în Egipt, în urmă ai auzit țipetul și blăstămăturile mamelor din Betleem, care își plângeau copiii uciși. 3. Oare cum ți-a bătut inima, când dragul Tinăr, centrul iubirei nemărginite al inimei tale s'a pierdut și tu trei zile, cu ochii înlăcrimați ai alergat ca să-l găsești pe El? 4. Maică Vergură, ce simțeminte au străbătut sinul tău, când rătăcind pe ulițele Ierusalimului, la răscrucea drumurilor L-ai văzut cu față însângerată, cu haină zdrențuită, căzând sub greutatea crucii pe Acela, care în căsuța din Nazaret, ca draguț și vici copil, îți purta, cu fața pururea veselă, lemnele de foc din atelierul lui Iosif? 5. Nu putem să măsurăm durerea de mamă, care lângă lemnul rușinei te-a umilit până la pământ. 6. Ce fior de durere te-a pătruns, când oamenii au așezat în brațele tale trupul gol însângerat și rece al Fiului tău? 7. Și la îngropare? Deja nu mai văd lacrimi în ochii tăi, căci de mult a secat izvorul lor. Pari atât de rece și liniștită și eu totuși nu pot privi sufletul tău matern!

Q, unde sunteți voi ingeri cântăreți? Unde sunteți voi păstori cu suflet naiv? Unde sunteți voi magi strălucitori? Și voi apostoli, cari atât de ușor

ai jurat credință veșnică? Unde sunteți voi, cari în Kafarnaum cu miile ai alergat în urma Lui? Unde ești tu, tinăr draguț din Naim și tu fetiță înviată? Unde sunteți voi paralizici, schilavi, orbi, surzi?

Da, voi sunteți reprezentanții mentalității lumii, El v'a fost drag atât, cât a putut să facă minuni. Numai Maria; mama și câteva femei stau leșinate în umbra crucii.

Regina martirilor, roagă te pentru noi! Ne alipim de sufletul tău îndurerat, ca să primim putere pentru suportarea durerilor noastre.

Titu Berinde.

Două cărți.

Am primit la redacție

1. *Canon de rugăciune către sf. Iosif.* (Biblioteca din Cluj—Gheria. Seria II — pentru popor. Gherla 1934. — Tipografia „Aurora” A. Todoran) Publicat de: Dr. Victor Bojor canonic. Este o carte necesară pentru înființarea asociațiilor: sf. Iosif. Cuprinde tot ce trebuie să știe un atare membru: viața sfântului Iosif și vrednicia lui. Marea slujbă încredințată lui în calitate de capul familiei sfinte. Apoi piedecile, pentru care s'a dezvoltat anevoios cultul sfântului Iosif. Sfântul Iosif, patronul unor împrejurări din viața noastră. Urmează apoi „Canonul de rugăciune către sf. Iosif” și alte rugăciuni și deprinderi de evlavie către sf. Iosif. Cărticica încheie cu un supliment: Statute pentru Tovărășia Sf. Iosif. Cuprinzând aceasta cărticică tot ce trebuie să știe un membru al tovrășiei sf. Iosif,

este cea mai acomodată carte de mână a membrilor ei. O recomandăm.

Călătorie la iad cu Scriptura în mână sau de vorbă cu pocăiții. De P. Lucian Pop, ieromonah în ord. sf. Vasile. 1934. Editura Părinților Basiliiani. — Mănăstirea Bixad — Iată o carte mult așteptată, care ar fi trebuit să apară de mult și care în luptele anilor trecuți ar fi scutit Biserica de multe pierderi. În formă de întrebări și răspunsuri desleagă aproape toate greutățile ridicate de pocăiți. Cartea e scrisă pentru popor. În mâna oricărui om este un îndreptar sigur, atunci când pocăiții încearcă să seducă sufletele. Dă răspunsuri limpezi chiar și la greutățile ridicate de pocăiți cu privire la obligamentul creștinilor de a susține biserica și slujitorii ei. Datorința fieștecărui preot este, de a răspândi aceasta carte de apărare a credinței adevărate în masele poporului, care cu ea în mână, singur va putea să se apere de atacurile pocăite.

Personale. *Reverendisimul Mihail Simovitz*, vicarul general al rutenilor gr. cat. din România, înglobați în Eparhia Maramureșului, timp de o săptămână a vizitat parohiile rutene din Maramureș. Pretutindeni a fost primit cu bucurie.

R. D. Ioan Mihalyi — cleric absolut, în ziua de 14 crt. la serbătoarea Înălțării sf. Cruci va fi hirotonit întru preot, în biserica catedrală din Baia Mare. Vom avea un nou luptător inimos în via Domnului.

Poșta noastră.

N. T. în B. Ne întrebați, dacă s'a făcut ceva cu privire la căsătoriile militarilor de ori ce grad? Răspundem cu un hotărît: nu! Logodnicele ofițerilor — după ani de logodnă — în preajma căsătoriei sunt invitate din partea logodnicilor militari să treacă la ortodoxie, altcum căsătoria nu se poate face, căci așa cere regulamentul. Acest regulament — nu ne este cunoscut — se aplică numai din caz în caz. Noi credem, că dispozițiile regulamentulului sună așa: ofițer ortodox se poate căsători numai în fața preotului ortodox. Aceasta dispoziție nu cuprinde în sine trecerea miresei la ortodoxie. Dar vedeți, o față bisericăscă cucernică, supărat foc pe noi, pentru reverzalele, fără care la noi nu se pot încheia căsătorii mixte, a socotit în sine: dacă voi răpiți dela noi copiii, eu nu voi admite în biserică mea nici chiar căsătorie mixtă. Zis și făcut. În biserică dominantă și atât de tolerantă din Sighet nu se mai fac căsătorii mixte. (Supărarea Sfinției Sale izvoarește din cazul unui domn, care ca să se poată cununa, cu so-

ția sa de azi, catolică, a iscălit reverzalul prescris, în cere pe cuvânt de onoare a făgăduit, că va boteza copiii în Biserica noastră și-i va declara de catolici la oficiul stării civile. Copilul la timpul său a sosit și iată pe domnul din chestie cu suflet zbuciumat de „remușcări"! Se prezintă în fața preotului din chestie și într'o poveste lungă descrie torturele, pe care le-a suferit din partea preotului catolic, care — ca pe timpul inchiziției — cu instrumentele cele mai grozave l-a silit ca să făgăduiască solemn, că pe toți copiii ce-i va avea, îi va boteza de catolici. L-a legat cu diferite jurăminte etc. Și preotul ortodox supărat foc pentru atâta „intoleranță," l-a deslegat pe domnul din chestie nu numai dela jurământul prestat după el de silă, ci și dela cuvântul de onoare. — Așa știm noi cazul).

Acesta este motivul, pentru care în biserică ortodoxă din Sighet nu se mai pot încheia căsătorii mixte.

Pe urma apoi mai rămâne, că prin aceasta să înmulțește numărul familiilor ortodoxe, atât de puține azi în viitoarea reședință a episcopiei ortodoxe „reinviate."

Dar nu imputăm nimica, se lucrează în interesul bisericii dominante cu mijloace mult sau puțin cinstite. De vină sunt aceia, cari interesele lor proprii sufletești nu le pot susține față de mirajul unei căsătorii cu un ofițer: în rândul întâi miresele, apoi părinții lor. Pentru ce nu? Doar în locul dotei (prescrisă de regulament) se dă numai un suflet și nimic mai mult. Domnișoarelor, Vă grăbiți la bălciu. Ocazie, numai 30 de zile: pentru un bărbat, un suflet!

Poșta Redacției. On. I. S. — Șiești. Propaganda ar fi trebuit să o facem încă în nrul trecut. Pe când a sosit scrisoarea Dvoastră, acel număr era gata. Cu alta ocazie vă rugăm a ne aviza mai de vreme.

Citiți și răspândiți
„DUMINECA“

Calendar săptămânal.

9 — 15 Septembrie 1934.

9. Dumineca înainte de Înălț. sf. Cruci
(Ap. Gal. 6, 11 Ev. Ioan 3, 13, 17)
Ioachim și Ana
10. Luni M. Minodora
11. Marți C. Teodora
12. Mercuri M. Antonom
13. M. Cornelia
14. Vineri Înălțarea. sf. Cruci Ap. I. Cor.
1, 18 Ev. Ioan 19, 6
15. Sâmbătă M. Nichita † 372.

14 Septembrie. Înălțarea cinstitiei și de viață făcătoarei Cruci.

Tropar v. 1. Mântuește Doamne, poporul tău și binecuvântă moștenirea ta, învingere Regelui nostru asupra vrășmașilor dăruiește-i; și cu crucea ta păzește pe poporul tău.

Condac. Ceta ce te-ai înălțat pe cruce de bună voie, poporului celui nou numit cu numele tău, dăruiește-i îndurările tale, Hristoase Dumnezeu, veselește cu puterea ta pe gloriosul Regele nostru ducându-l la învingere asupra vrășmașilor. Să aibă ajutorul tău, armă de pace, trofeu neînving.